

ECSÉD – ÚTON A FEJLŐDÉS FELÉ

Településképi
Arculati
Kézikönyv

2017.

Tartalomjegyzék

1	Bevezetés	1
2	Ecséd bemutatása	4
3	Örökségünk	6
4	Településképi szempontból meghatározó területek Ecséden	17
	- <i>Tabán településrész</i>	
	- <i>Átalakuló, új településrész</i>	
	- <i>Ófalu, Szarvágypark településrész</i>	
	- <i>Beépítésre nem szánt területek</i>	
5	Ajánlások	24
	- <i>Telepítés</i>	
	- <i>Magasság</i>	
	- <i>Tetőhajlásszög</i>	
	- <i>Tetőforma</i>	
	- <i>Anyaghasználat és homlokzati színek</i>	
	- <i>Kerítés</i>	
	- <i>Tornác, Terasz</i>	
	- <i>Ajtók, ablakok</i>	
	- <i>Homlokzatképzés, anyaghasználat</i>	
	- <i>Részletek</i>	
	- <i>Kerítések, térfalak</i>	
	- <i>Kertek</i>	
	- <i>Utcák</i>	
	- <i>Közterek, közparkok, közkertek</i>	
6	Jó példák – épületek, épített részletek	57
7	Jó példák – sajátos építményszíntípusok	60

Bevezetés

Tisztelt Olvasó!

Maksa Mátyás vagyok, Ecséd község polgármestere. Így ismeretlenül is szeretettel köszöntöm Önt községünket bemutató arcuati kézikönyv nyitólapján. Mind polgármesterként, mind itt született, itt élő és dolgozó lokálpatriótaként büszke vagyok településünkre. 2010 óta állok vezetőként Ecséd élén, s az eltelt évek számtalan emlékezetes pillanatának köszönő szavai megerősítettek abban a hitemben, hogy van értelme a munkámnak. A fő célkitűzésem a folyamatos fejlődés. Mindig keresem azokat a lehetőségeket, forrásokat, amelyeket községünk javára lehet fordítani, felhasználni.

Ismerem a település múltját, megteremtettem a jelenét, tudom, hogy mit szeretnék megvalósítani a jövőben és bízom abban, hogy lehetőségem lesz terveimet valóra váltani.

Az elmúlt években látványos fejlődésen ment keresztül településünk, s olyan hátránykompenzációra is sor került, amely több évtizedes hiányt rendezett.

Megváltozott a település arculata, megszépült a település központja. A közintézmények infrastrukturálisan, energetikailag felújításra kerültek. Ma már elmondhatjuk, hogy Ecséden nincs járhatatlan út, hiszen annak 70%-a aszfalt, a fennmaradó rész köborítást kapott. Mindemellett több kilométer járda épült.

Ecséd az itt lakóknak, tiszta, rendezett környezetet, élhető települést jelent.

Fontosnak tartom, hogy nemzeti ünnepeinken méltóképpen emlékezhessünk a történelmi eseményekre. Ennek érdekében új emlékműveket avattunk: '56-os emlékművet 2016-ban, Trianoni emlékművet 2017-ben. Büszkék vagyunk nagyjainkra: a Mai Ecsédi Richter Gedeon Általános Iskola tornaszobájának helyén lévő szülői házban látta meg a napvilágot Richter Gedeon a híres gyógyszerész, az Ecsédi Gyöngyszem Óvoda épülete valamikor a híres jogtudós Pikler Gyula lakóháza volt, ugyanakkor említhetnénk a Fáy család által hátrahagyott építészeti örökséget is.

Bízom abban, hogy a kézikönyv olvasói megfelelő képet kapnak Ecsédről, s az itt található leírásokkal, bemutatásokkal jobban megismerik a települést.

Ecséd polgármestereként számos kihívással, feladattal találkoztam. Munkatársaimmal közösen azon dolgozunk, hogy minél élhetőbb környezetet sikerüljön megteremtünk. Igyekszünk felkutatni a településünk számára értékes és előnyös lehetőségeket. Tanulmányok, pályázatok írásával a lehető legkedvezőbben próbáljuk meg kihasználni a hazai és az uniós pályázati lehetőségeket.

Törekszünk arra, hogy településünket és környezetét fejlesszük, hogy az itt élők valóban érezhessék, hogy biztonságuk és boldogulásuk egyaránt fontos nekünk.

Ecséd és környéke rengeteg látnivalót rejt magában, lakói kedves, vendégszerető emberek. A szép és élhető település elérése és megőrzése érdekében szükséges és elengedhetetlen a tervezett és ízléses települési arculati kép kialakítása.

Maksa Mátyás
polgármester

A kézikönyv elsősorban a települési döntéshozók és a lakosság tájékoztatását segítő, szemléletformáló kiadvány.

Ecséd bemutatásával, értékei megismertetésével és útmutató résszel tárja fel az épített környezet szépségeit. Bevezeti az olvasót az építészeti értékek tárházába, hogy mindenki olyan házat tudjon építeni, ami önmagában is értékes, ugyanakkor a település képéhez illeszkedik, azt ízléssel viszi tovább.

Az ajánlások nem tekinthetők kötelező jellegűnek, a céljuk nem a tervezési szabadság megkurtítása, uniformizálása, hanem éppen a valós értékek megismertetése, a sokféle izgalmas lehetőség feltárása.

A kézikönyv nem egy merev, lezárt egész, hanem nyílt, hozzászólást és változtatást lehetővé tevő kezdeményezés kíván lenni. Folyamatosan tovább íródik, ezért, ha újabb szép ház születik, az bekerülhet, sőt be is kell, hogy kerüljön a könyvbe, ezáltal büszke lehessen rá építtetője, tervezője, kivitelezője és a település egyaránt.

A kézikönyv minden évben nyomon követi az újdonságokat, és gazdagabb képet mutat a településről.

Ecséd bemutatása

Ecséd a hatvani járásban, az Öreghegy és a Mátra végső nyúlványai tövében, az Ágói patak völgyében fekszik.

A község észak-déli irányban 2 és fél km hosszú s a patak nemcsak a községet, hanem az egész határt keresztül metszi.

Az 1332-37. évi pápai tizedjegyzék említi plebániáját, mely a patai kerülethez tartozott. 1412-1429-ben Eched, Echyd néven említik az oklevelek.

A XVI. század elején a Pálóczi család birtokában találjuk.

A mohácsi vész után Perényi Péter igyekezett megszerezni, de Ráskay Zsigmond még 1527-ben elfoglalta a helységet. De Perényi Péter befolyása következtében Ráskay Zsigmondot és testvéreit megfosztották minden javaiktól, melyeket azután Nagy Imre, Maghy György, Kenderesy László és Parlaghy László nyertek el.

Dobó Ferencz, Domonkos és István is igényt tartottak Ecsédre s 1536-ban bejelentették tiltakozásukat Ecséd elfoglalása miatt. Perényi Péter életében azonban nem boldogultak e hatalmas főúrral így 1548-ban bekövetkezett halálával siettek megújítani igényüket. Az 1549-52. évi összeírás szerint Bebek Ferencz birtokában volt. 1554-ben 15, 1564-ben 8 portát írtak össze e helységben. 1589-90-ben azok közé a helységek közé tartozott, melyek az egri vár fenntartására szolgáltatták be a tizedet.

Az 1635. évi összeírásban 2 1/2, 1647-ben 2, 1675-ben szintén 2, 1686-ban 2 portával szerepel. 1693-ban Szirmay Péter birtokában találjuk. 1830-40 között gróf Teleki Zsófia, Gombos Imre, Szeleczky, Darvas, Nagy Barnabásné, Fáy, Sipos, Bónis és a Roksányi családok voltak itt birtokosok. Fáy Józsefnek és Zoltánnak, Máhr Károlynak, Bernáth Félixnek és Csányi Józsefnek volt itt nagyobb birtoka. A régi római katolikus templomnak az egri érsek volt a kegyura, az építtetésének az ideje nem állapítható meg. A jelenlegi Mindenszentek Római Katolikus Templomot Eszterházy Károly püspök építtette Quadri Kristóf építésszel 1744-ben. Főoltár képét 1869-ben Sajóssy Alajos festette. Rieger orgonája 1903-ban épült. A helységben két régi és két új kastély van. Az egyiket a XIX. század elején a gróf Telekiek építtették, akik után a gróf Ráday család örökölte. A Rádayaktól Richter Adolf vásárolta meg, aki 1848 és 67 között volt itt birtokos.

Tőle az egri érsek vette meg s jelenleg is iskolaként működik Ecsédi Richter Gedeon Általános Iskola néven. A másik régi kastélyt, mely a község házai közül emelkedik ki, Fáy Zoltán tulajdonosnak a nagyatyja építtette. A másik két új kastély a helység belterületén kívül van. Az egyiket az Ecséd vagy Fáy-tanyán 1876-ban Fáy József építtette, a másikat, mely közvetlenül a falu mellett fekszik, Bernáth Félix 1906-ban építtette, tulajdonosa Mahr Károly, volt domoszlói földbirtokos. Az 1846-47. évek egyikében a helységet óriási felhőszakadás sújtotta, mely a község házait romba döntötte és a nép emlékében, minthogy Szent Ilona napján volt, még most is "Ilona vize" név alatt szerepel.

E helységhez tartoznak a következő tanyák: Maksatanya, Sipostanya, Csányi tanya, Csalatanya, Bernát felsőtanya, Fáy felsőtanya, Fáy József tanya, Fáy Zoltán tanya, Fáy alsótanya. (Forrás: <http://mek.oszk.hu/09500/09536/html/0010/6.html>)

Ecséd Észak-Magyarországon, Heves megyében található, 4 ezer hektáron terül el. A településen 1470 ingatlan van. Lakóinak száma 3183 fő. (2016. évi statisztikai adat)

Az Első Katonai felmérés

A Második Katonai Felmérés

A Harmadik Katonai Felmérés

ÖRÖKSÉGÜNK

Országosan védett műemlék:

MINDENSZENTEK RÓMAI KATOLIKUS TEMPLOM

Településünk látképéből kimagaslik a megannyi értéket és emléket magában rejtő épített örökségünk, és köztük a legmeghatározóbb a Római katolikus templom.

A szabadon álló templom a XVIII. században épült barokk építészeti stílusjegyeket hordoz magában.

Az utcai homlokzatot, az elől égbetörő templomtorony töri meg és osztja fel három részre.

A templom bejáratához az utcáról kőlépcső vezet fel bennünket, hátsó része csak akkor tárul fel előttünk, mikor hátra sétálunk a gondozott templomkert nyugodt részébe.

A templom hajója és szentélye is csehsüveges-boltozattal fedett, az apszis egyenes záródású.

A templombelső kialakítása során a főoltárképet 1896-ban Sajóssy Lajos festette. A mellékoltár későbarokk stílusjegyeket hordoz.

A klasszicizáló késő barokk vasművesség díszítő elemei, mint a folyókanyarulat-, kör-, füzér- és virágmotívumok fellelhetők a templomkapu bejáratán.

HELYI ÉRTÉKEINK:

TRIANONI EMLÉKMŰ

2017. június 4-én a nemzeti összetartozás napján ünnepélyes keretek között került sor a Trianoni emlékmű átadására, amely a település központi részén elhelyezkedő parkban található.

A tartóoszlopon elhelyezkedő hat részre tört szentkorona emlékeztet az 1920-ban aláírt békediktátum miatti veszteségekre, ugyanakkor a magyarság egységét is kifejezi. A művet Varga Attila európai kőfaragó mester készítette.

'56-OS EMLÉKMŰ

A Ecséd Községi Önkormányzat épülete mellett állított '56-os emlékmű a 20. századi magyar történelem egyik legmeghatározóbb eseményének, a magyarság szabadságért folytatott harca közben elesetteknek és résztvevőknek állít emléket.

A mészkő alapú szobor egy a barikádra fellépő női alakot ábrázol, kezében a lyukas magyar zászlóval. A zászló különlegessége, hogy három különböző színű gránitömbből faragták ki.

A mű készítője Varga Attila Európai Kőfaragó Mester.

I. VILÁGHÁBORÚ ÁLDOZATAINAK EMLÉKMŰVE

A település köztemetőjében került kialakításra a I. világháború áldozatainak emlékműve.

Az emlékmű örök emléket állít a világháborúban elesett hősök tiszteletére.

II. VILÁGHÁBORÚ ÁLDOZATAINAK EMLÉKMŰVE

Az I. világháborús emlékhely közvetlen közelében került kialakításra a II. világháború áldozatainak emlékműve.

Az emlékmű a világháborúban elesettek névsorát őrzi, mellyel örök emléket állít az elesettek és hősök tiszteletére.

HAGYOMÁNYÖRZŐ LAKÓHÁZAK

Hagyományos népi építészet és helyi építészeti kultúra jegyeit hordozza magában a képeken látható két épület.

Az épületek jellemző tetőfedése a kerámia cserép.

A homlokzatot az egysoros vízvető osztja meg. A sötét természetes színű deszka oromzat és a fehérre meszelt falak kapcsolata egyszerű eszközökkel, példaértékűen formálják a homlokzatot és a településképet.

A főhomlokzaton megjelenő kerámia cserépfedésű esőcsendesítő a ház tornáca felett is továbbhalad.

A jellegzetes deszkaoromzat az egyszerű homlokzatú lakóházak külső jellegét hivatott különlegessé tenni.

A deszkaburkolatba faragott díszítőelemek helyenként az ott élő család motívumait, helyenként a fafaragó mester által kitalált kör-, illetve virágmintákat örököltették meg.

A településen sétálva néhány hasonló építészeti adottsággal rendelkező értékre bukkanhatunk, melyek visszaidézik számunkra a régmúlt építészeti hagyományait.

KÖZÉPÜLETEINK

A településen sétálva több hasonló karakterű épületet fedezhetünk fel.

Ennek oka, hogy a település középületeinek arculata az utóbbi évek során teljesen megújult.

Az épületek világos törtfehérhomlokzati színnel, világos szürke lábazattal, új nyílászárókkal és piros cserepeslemez fedéssel kerültek felújításra.

Az egységes homlokzati elemek alkalmazásával a középületek sajátos, egységes arculati képet mutató értékei a településnek.

Az épületek között találhatjuk az Ecsédi Gyöngyszem Óvodát, a Községi Könyvtárat, a Orvosi Rendelőt, a Központi Konyhát, az Ecsédi Gondozási Központ épületét, amelyben 2018-tól a tervek szerint bölcsőde kerül kialakításra, valamint az Ecsédi Richter Gedeon Általános Iskolát.

RÉGI TEMETŐ TERÜLETE ÉS SÍRJAI

A temetőket a XVIII. század végétől közegészségügyi megfontolásból a lakott belterülettől és így a templomkertből is kitiltották.

A temetőket mindig emelkedett, áradás- és talajvízmentes helyeken tűzték ki.

Ennek megfelelően Ecséd régi temetője a község egyik magaslati pontján került elhelyezésre.

A forrás szerinti térképen jól látszik, hogy a jelenleg település közepén fekvő temető, az akkori követelményeknek megfelelően, a település nyugati szélén terült el.

A temető területe nemrég rendezésre került. Folyamatos gondozása mellett, határát frissen ültetett fasor díszíti.

Az előkerült sírjelek hagyományos formái főként kőből készültek, rajtuk faragással jelölik az elhunyt nevét és élt életének tartományát.

A sírjelek alakja, nagysága és díszítettsége egységes arculatot mutat.

A különleges formák, az általuk alkotott sugárzó atmoszféra a település egyedi építészeti elemei közzé emeli e területet.

TERMÉSZETI ÉRTÉKEK

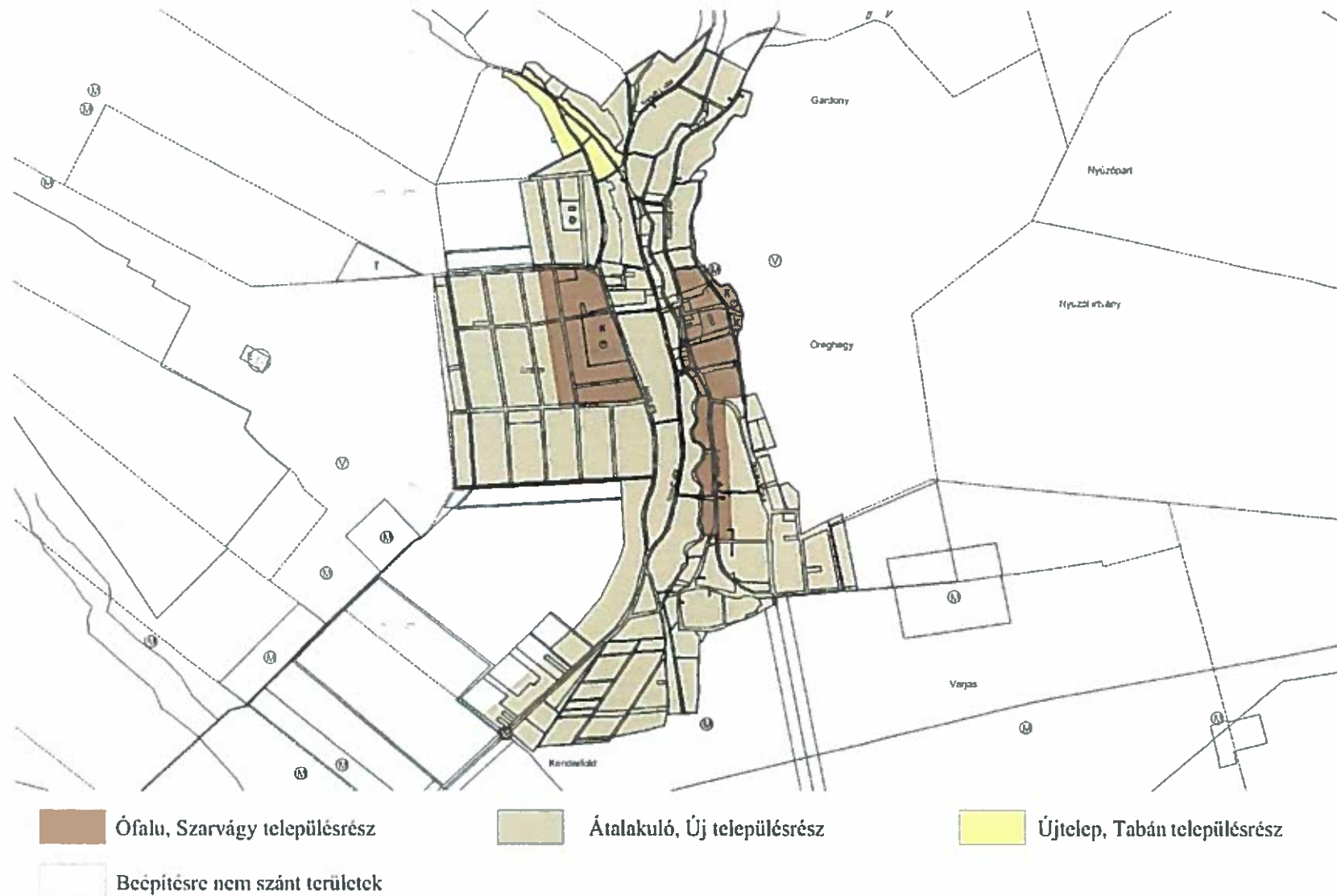
A Mátra lábánál fekvő település megannyi természeti értéket hordoz magában.

Az itt élők jellemzően földműveléssel foglalkoznak. A települést számos megmunkálásra alkalmas mezőgazdasági terület határolja. A település határában, amíg a szem ellát gabona és kukoricaföldek teszik különlegessé Ecséd község lankás vidékét.

A növényvédelemre tekintettel a földhasználók és a termelők kötelesek védekezni a terjeszkedő, idegen növényfajok ellen (mint például a parlagfű, keserű csucsor és a selyemkóró).

Településképi szempontból meghatározó területek

Ecséd község viszonylag szabályos alaprajzú többtűcs település, a horizontálisan elterülő földszintes beépítésű területek felett kis kiterjedésű, vertikális jellegű centrális mag uralkodik templomtornyával, kiemelkedő középületeivel (általános iskola, önkormányzat).

Ecséd megannyi különböző, mégis egymással együttes harmóniát alkotó építészeti karaktert hordoz magában. A település különlegességét földrajzi elhelyezkedése is adja.

A község településszerkezetének kialakulásában meghatározó szerepet játszott földrajzi adottsága, az Ágó patak közvetlen közelsége, valamint a már meglévő úthálózatok nyomvonala.

A községet meghatározó jelentősebb útvonalak (a jelenlegi Táncsics Mihály utca, Kossuth Lajos utca, Akácfa utca és Szabadság utca), hosszirányban tagolják a település területét.

A különböző szerkezeti elemek, az utcahálózat aránya, elhelyezkedése is legalább annyira meghatározó, mint a beépítés jellemzői, vagy a fasorok, épületek magasságai.

Ecséd karakterének sokszínűségét a különböző szerkezeti elemek és földrajzi fekvése adják.

Nagy, gazdag termőhelyeinek köszönhetően a települést beépítésre nem szánt mezőgazdasági területek övezik.

A beépített területeken belül - a községekre jellemzően - a területhasználat egységes képet mutat. A lakóterületek jellemzően lefedik a teljes község központi beépített részét.

A település rendelkezik valódi településközponti résszel, mivel az intézmények egy jelentős része egy jól lehatárolható részre csoportosulnak.

A település hangulatában és településszerkezetében is egységes, szép falusias arculatot mutat.

TELEPÜLÉSKARAKTER – Tabán településrész

A településmagból a község északi pereme felé sétálva fedezhetjük fel az 1950-60-as években épült lakásokat.

A megannyi meglévő épület heterogén képet mutat, de hasonló építészeti karakterek megjelenésével mégis egységessé teszi a település arculatát. Jelen településrészt jellegzetesen oldalhatáron álló épületek alkotják.

A meglévő épületek túlnyomó többségének tetőkialakítása sátoztetős.

Újonnan építeni kívánt épület esetében oldalhatáron álló beépítést kell alkalmaznunk.

Meglévő épület felújításánál vagy új építésénél járjuk körbe közvetlen környezetünket és a már meglévő építészeti elemekhez igyekezzünk idomulni.

TELEPÜLÉSKARAKTER – Ófalu, Szarvagy településrész

Jelen településrész már az első katonai felmérés során (1763-1787) készült térképeken is fellelhető.

Az Ófalu lakóházai között felbukkan a római katolikus templom, mely a XVIII. század óta építészeti és vallási képviselője a településnek.

A településrészt jellemzően oldalhatáron álló, utcára merőleges gerinc kialakítású, nyeregtetős épületek alkotják.

Újonnan építeni kívánt épület esetében, oldalhatáron álló beépítést kell alkalmaznunk.

Javasolt a közvetlen környezetben alkalmazott tetőforma és tetőhajlásszög alkalmazása, valamint az épület utcára merőleges kialakítása.

TELEPÜLÉSKARAKTER – Átalakuló, új településrész

Jelen településrészen a meglévő épületek heterogén képet mutatnak. Az eltérő magasságú épületek mozgalmassá varázsolják a településképet. A hasonló építészeti karakterjegyek alkalmazásával, közel azonos rendezőelvek mentén törekednek beilleszkedni. Ezek az épületek mára a település meglévő települési arculatnak a részét képezik.

A településrész sokszínűségére tekintettel, a jellegzetes tetőkialakítás heterogén. Az utcán sétálva mind sátor, nyereg, manzárd, illetve többszörösen tördelt tetőformákat is találunk.

Az épületek elhelyezkedése oldalhatáron álló, a kerten belül melléképületet fedezhetünk fel.

A kertes házak elengedhetetlen kelléke a megfelelő méretű tároló. Telkünk rendben tartása könnyebb, ha a tárolók, kiegészítő épületrészek a főépülettel összhangban alakulnak ki.

Ha új melléképület kialakításán gondolkozunk, elhelyezését javasolt az épület mögötti építési helyen megtenni.

Az otthonos, falusias hangulat megőrzése érdekében növényvel felfutatott vagy nyitott, utcaképbe illeszkedő kerítést célszerű elhelyezni telkünk határában, mivel a nyitottabb kerítés a naposabb, átszellőztethetőbb kert élményét kelti. Kerülendő a rakott, zárt kerítés.

Újonnan építeni kívánt épület esetében, oldalhatáron álló beépítést kell alkalmaznunk. Meglévő épület felújításánál vagy új építésénél járjuk körbe közvetlen környezetünket és a már meglévő építészeti elemekhez igyekezzünk idomulni.

TELEPÜLÉSKARAKTER – Beépítésre nem szánt területek

Ecséd beépítésre nem szánt területein mezőgazdasági területekre, gazdag növényvilággal rendelkező természeti területekre bukkanhatunk.

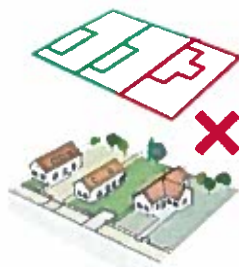
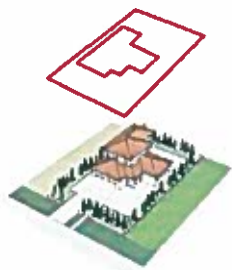
A táj különlegessége, hogy egyedülálló bortermő vidékként tartják számon. Éghajlata több szőlőfajta számára kedvez, melyekből különleges, minőségi borok készülhetnek.

A mezőgazdasági területek fontos szerepet játszanak az itt élők életében. Ecséd külterületén több hektár jó minőségű szántóterület segíti az agrárkultúra napi szintű jelenlétét.

Ajánlások – Tabán

Építészeti útmutató

Telepítés

Jelen településrészen a családi házak a telek oldalhatárán állnak, a ház mellett és mögött növényzettel, ezzel is teret adva a természet adta jó közérzet élményének.

Nem javasolt, a szabadon álló (telek közepén elhelyezett) ház, illetve a telken nagymértékben hátrahúzott családi ház.

Magasság

Az érintett településrészen a családi házak magassága közel azonos. A meglévő épületek közé épülő új házaknak közel azonos magasságban kell épülniük.

Nem javasolt a túl magas házak elhelyezése.

Tetőhajlásszög

Az érintett településrészen a családi házak tetőhajlásszöge közel azonos. A meglévő épületek közé épülő új házaknak közel azonos tetőhajlásszöggel kell épülniük.

Nem javasolt a túl magas, illetve a túl alacsony tetőhajlásszöggel rendelkező házak elhelyezése.

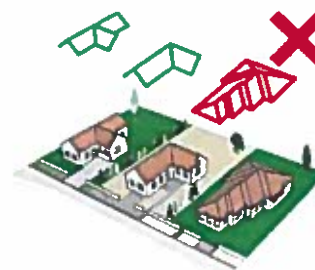

Tetőforma

Az érintett településrészen jellemzően sátoztetős épületeket találunk. Új házak építésénél célszerű a szomszédban elhelyezkedő házak tetőformáját figyelembe venni.

Amennyiben az építési telek körül egyszerű tetőkialakítású épületek állnak, úgy oda ne tördelt tetőformájú épület kerüljön, hanem a többi épülethez hasonló karakterű épület.

Anyaghasználat és homlokzati színek

Jellemzően téglá építésű, téglavörös színű cserépfedéssel, burkolt lábazattal díszített lakóházak vannak jelen a településrészen.

A homlokzatok színezete jellemzően világos, melyek a jól ismert pasztell vakolatok színcsoportjába tartoznak.

Anyaghasználat során javasolt a téglá alkalmazása, a kerámia cserépfedés natúr, téglavörös, terrakotta, antik színben, valamint homlokzat színezésben a világos, pasztellszínek használata.

Nem elfogadható a feltűnő, (a hagyományostól eltérő) kirívó színek használata, valamint a rikító színű, csillogó, fénylő fedés, burkolat.

Kerítés

Teljesen áttört, pálcás kerítés

Oszlopos kerítés 1/3 - ad lábazat és 2/3 - as áttört résszel

A falszerű áttörés mentes kerítések esetenként elfogadhatóak

A településrészen az áttört, valamint az oszlopok közötti elhelyezett áttört kerítések elhelyezése célszerű.

A tömör és nem átlátható megoldások nem fogadhatóak el.

Tornác, Terasz

Az utcán sétálva ezen a településrészen nem látunk teraszt vagy tornácot, mivel itt jellemzően un. „kocka” házak létesültek.

Az épületek átalakítása, bővítése esetén kísérletet tehetünk tornác (terasz) kialakítására, ilyen módon az épület mögött megbújva a hátsókertre nézve könnyen kialakíthatunk egy csendes helyet, ahol a mindennapok fáradalmait kipihenhetjük.

Ajtók, Ablakok

A hagyományos nyíláskialakítások a homlokzatokon jól megfigyelhető kétszárnyú, két- vagy háromosztatú, utcai homlokzaton szimmetrikus kialakítással adják meg a településrésze jellemző családi házak jellegét.

Leginkább elterjedt a barna és fehér színű pácolású, faanyagú ablakok alkalmazása. A jelenkor igényeinek megfelelő nyílászáró-korszerűsítéskor anyagmegkötés nélkül azonos osztás és arányrendszerű ablakok beépítését javasoljuk.

A hő és hangvédelem céljából redőnyt, zsalugátert, belső spalettát alkalmazhatunk. Redőnyök esetében a belső, vagy a külső vakolható redőnytokos típusok alkalmazása javasolt.

Új árnyékoló elem kiválasztásakor vegyük figyelembe, hogy épületünk színéhez mi illik.

Új ház építésekor, vagy meglévő felújításakor érdemes körül járni a környéket és ihletet meríteni, hogy otthonunk arca segítse az egységes utcakép kialakítását.

Homlokzatképzés, anyaghasználat

Újtelep településrészen a jövőben az új lakóházak építése mellett felújításokkal nagyobb mértékben lehet számolni.

Meglévő épület felújításakor házunkat hőszigetelhetjük, nyílászáróinkat és tetőnket cserélhetjük. Az épület formálásakor legyünk figyelemmel az arányok megtartására.

Jelen településrész lakóházainak egyedi hangulatát idéző homlokzatképzését tükrözi a fotón látható családi ház.

A homlokzaton, valamint a lábazaton használt egymáshoz illeszkedő színek egységes képet adnak az épületnek.

A ház különlegességét az ablakok körül festett díszkeret adja.

Az épületek utólagos hőszigetelésekor, külön figyelmet érdemes fordítani arra, hogy az épület egésze kerüljön burkolásra.

Szigetelés nélküli homlokzat felújításakor bátran, de körültekintően alkalmazhatunk gipsz díszítő elemeket.

Ha házunk vályogtéglából épült, felületét közetgyapot szigeteléssel javasolt szigetelni, valamint páraáteresztő nemesvakolattal (szilikon, szilikát) vakolni.

Részletek:

A településkép önmagában is rendkívüli látványt nyújt, melyet csak tovább tarkítanak a rendkívül egyedi részlet-megoldások.

Apró, látványos építészeti elem az egyik lakóházon kialakított tető-kibúvó, osztott üveges kialakítással.

Kerítések:

A településre jellemző a hagyományos vas- és fakerítés alkalmazása, mint határoló elem. A természetes anyagok használata, mint a fa jó példája lehet a harmonikus utcakép megteremtésének.

Kertek:

A rendezett kert kicsiny szigete életterünknek, mely egy dolgozós nap után menedéke nyújthat.

A kert sok időt és odaadást igényel, azonban változatos növényállománnyal egész évben tündöklővé tehetjük.

Az utcai, valamint kerti gyümölcsösök és rendezett kertek jó példával szolgálnak arra, hogy saját portánk rendben tartásával hozzájáruljunk az épített- és természeti környezet összhangjához.

Ecséd polgárai szép, rendezett kertekkel büszkélkedhetnek, melyek a különleges domborzati viszonyok között elterülő települést még hangulatosabbá varázsolják.

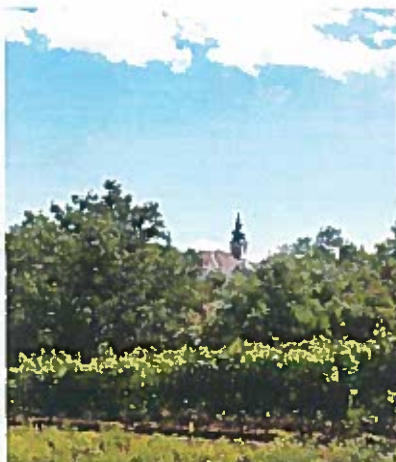
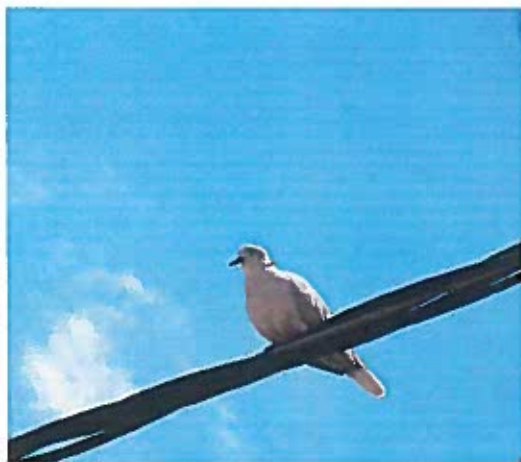

Utcák:

Az utca meghatározó fontosságú és jelentőségű egy település életében. Tervezésekor alkalmazkodjunk a már meglévő utcahálózathoz, építészeti elemekhez, környezeti adottságokhoz. Fontos a tiszta, egyenes vonalvezetésű utcák kialakítására való törekvés, kerüljük a zezugos helyeket.

Az utcakép legmarkánsabb élő elemei a magasra növe fás növények.

Településünk közterületei barátságosabbá tétele érdekében igyekezzünk utcáinkat - a beláthatóság figyelembevételével - több növénnyel, kertészeti elemmel és utcabútorral díszíteni. Ez nem csak számunkra lesz kellemes, hanem otthont is teremt különböző állat- és növényfajok számára.

Ajánlások – Átalakuló, Új településrész

Építészeti útmutató

Telepítés

A településrészen jelenlévő családi házak habár heterogén képet mutatnak, a telkek oldalhatárán állnak. Új ház építésénél, az épület elhelyezése a telken, oldalhatáron állóan javasolt.

Nem javasolt, a szabadon álló (telek közepén elhelyezett) ház, illetve a telken nagymértékben hátrahúzott családi ház.

Magasság

Az érintett településrészen a családi házak magassága közel azonos. A meglévő épületek közé épülő új házaknak közel azonos magasságban kell épülniük.

Nem javasolt a túl magas házak elhelyezése.

Tetőhajlásszög

Az érintett településrészen a családi házak tetőhajlásszöge közel azonos. A meglévő épületek közé épülő új házaknak közel azonos tetőhajlásszöggel kell épülniük.

Nem javasolt a túl magas, illetve a túl alacsony tetőhajlásszöggel rendelkező házak elhelyezése.

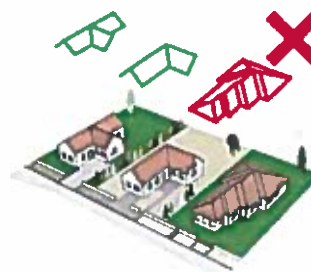

Tetőforma

Az érintett településrészen a jellegzetes tetőkialakítás heterogén. A jelenlévő sátor, nyereg, manzárdtető kialakítás mellett többszörösen tördelt tetőformákat is találunk. Új házak építésénél célszerű a környezetre általánosan jellemző házak tetőformáját figyelembe venni és azokat alapul véve kialakítani saját épületünk tető idomát.

Amennyiben az építési telek körül egyszerű tetőkialakítású (sátor vagy nyeregtető) épületek állnak, úgy oda ne tördelt tetőformájú épület kerüljön, hanem a többi épülethez hasonló karakterű épület.

Anyaghasználat és homlokzati színek

Jellemzően téglá építésű, világos vakolattal ellátott lakóházak vannak jelen a településrészen.

Házunk külső színezésekor a világos színeket részesítsük előnyben.

Az alkalmazott héjalás cseréppel és cserepes lemezfedéssel megoldott, elfogadott. Elsősorban cserépfedés javasolt az antracit, sötétbarna, téglavörös, terrakotta, mediterrán színek alkalmazása.

Házunk külső karakterének megalkotása során figyeljünk a harmonikus összkép megteremtésére. Ezt könnyedén létrehozhatjuk az egymáshoz illő homlokzati festék, nyílászárók, és cserépfedés színének megtalálásával.

Házunk homlokzatát dinamikussá és különlegessé tehetjük burkolt vagy festett lábazat alkalmazásával, valamint az ablakok körül elhelyezett díszítőelemekkel.

Nem elfogadható feltűnő, kirívó színek használata, valamint rikító, csillogó, fénylő fedés alkalmazása.

Kerítés

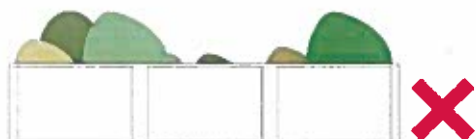
A településrészen az áttört, valamint az oszlopok között elhelyezett áttört kerítések elhelyezése célszerű.

Teljesen áttört, pálcás kerítés

Oszlopos kerítés 1/3-ad lábazat és 2/3-as áttört résszel

A falszerű áttörés mentes kerítések esetenként elfogadhatóak

A tömör és nem átlátható megoldások nem fogadhatóak el.

Erkély, Terasz

Ecséd átalakuló településrészén a több szintű családi házakon megszokott a falsíkból visszahúzott nyitott tér (loggia) látványa. Ezt mutatja be a következő családi ház. A világos homlokzat előtt kontrasztosan került kialakításra az loggia korlátja, valamint a telket a közterülettől elválasztó kerítés.

A loggia, néhol erkély különleges építészeti elem, megadja azt a lehetőséget, hogy az emeleten tartózkodva is - akár pár perc erejéig - kilépünk a szabadba.

Új épület építésénél törekedjünk a terasz kialakítására. A terasz olyan tér, mely kapcsolatot teremt az épített és a természetes környezet között. Az épület oldalán vagy az épület mögött kialakított terasz jó példaként szolgálhat.

A terasz kialakításában nem fut végig az épület oldalsó hosszán, az csak az épület egy szakaszán képez tavasztól-őszig kellemes időtöltésnek helyet.

Ablakok

A hagyományos nyíláskialakítások a homlokzatokon jól megfigyelhető kétszárnyú, egy- vagy kétosztatú, utcai homlokzaton szimmetrikus kialakítással adják meg a településrészre jellemző családi házak jellegét.

Mára elterjedt a fehér színű műanyag ablakok alkalmazása. A hő és hangvédelem céljából redőnyöket alkalmazhatunk, de figyeljünk arra, hogy a redőnytök rejtve maradjon.

Új árnyékoló elem kiválasztásakor vegyük figyelembe, hogy épületünk színéhez mi illik.

Új ház építésekor, vagy meglévő felújításakor érdemes körül járni a környéket és ihletet meríteni, hogy otthonunk arca segítse az egységes utcakép kialakítását.

Homlokzatképzés, anyaghasználat:

Jelen épület kialakításakor a modern, világos anyag- és színhasználat került előtérbe.

Az épület homlokzati színe összhangban van a kerítés, valamint a térkő színével. Emellett az összhangot kiegészíti a színazonos redőny az ablakok előtt.

A képen látható felújított manzárd tetős családi ház jó példaként szolgálhat a modern homlokzati és sötét tetőfedés alkalmazására.

Az egyszerű karaktert magában hordozó családi ház kellemes, világos homlokzat színeivel, a kerítésével és a kert adta növényvilág jelenlétével teljességet képez és szép arculati eleme a településnek.

A helyes szín- és anyagalkalmazás miatt, követendő példa lehet a településen.

Részletek:

A házunk és kertünk találkozási pontjai változó, gazdagodó élményt kínálnak. Jelen esetben apró részlet a díszített homlokzati él, az esővízelvezető csatorna és a téglavörös színű cserépfedés különös kapcsolata.

Kerítések:

A településre jellemző a hagyományos vas- és fakerítés alkalmazása, mint határoló elem. A természetes anyagok használata, mint a fa jó példája lehet a harmonikus utcakép megteremtésének.

Kertek:

Kertünk teremti meg a kapcsolatot a természettel. A rendezett kert kicsiny szigete életterünknek, mely egy dolgozós nap után menedéket nyújthat.

A szép kert eléréséhez nézzünk utána milyen növényeket érdemes telepíteni, ami viszonylag kevesebb gondozással is szép lehet. Kerüljük a terjeszkedő, idegen növényfajokat és részesítsük előnyben az őshonos fajokat ültetésénél.

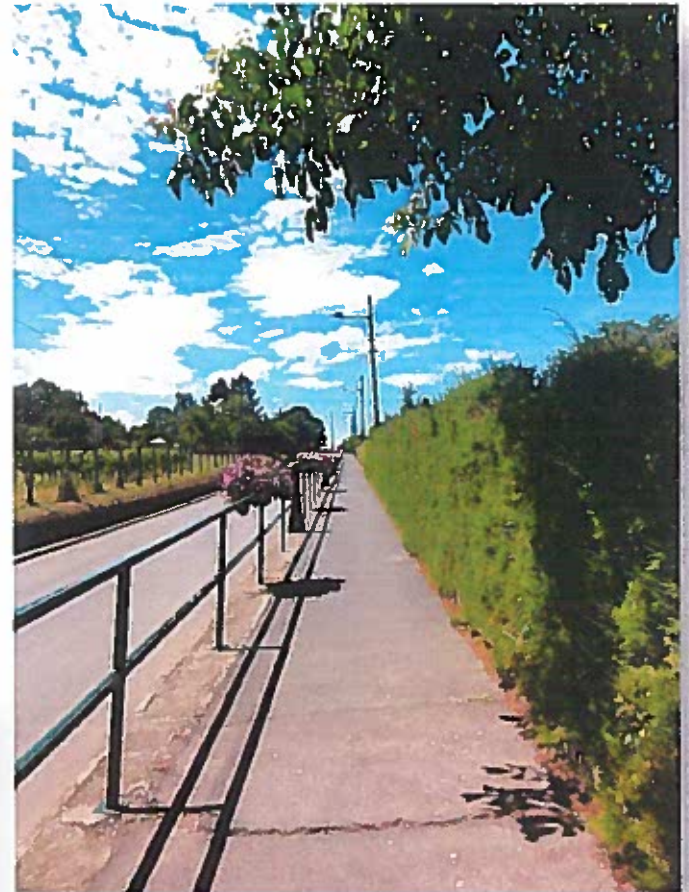
Ecséd polgárai szép, rendezett kertekkel büszkélkedhetnek, melyek a különleges domborzatai viszonyok között elterülő települést még hangulatosabbá varázsolják.

Utcák:

Az utca meghatározó fontosságú és jelentőségű egy település életében. Tervezésekor alkalmazkodjunk a már meglévő utcahálózathoz, építészeti elemekhez, környezeti adottságokhoz. Fontos a tiszta, egyenes vonalvezetésű utcák kialakítására való törekvés, kerüljük a zegzugos helyeket.

Az utcakép legmarkánsabb élő elemei a magasra növő fás növények.

Településünk közterületei barátságosabbá tétele érdekében igyekezzünk utcáinkat - a beláthatóság figyelembevételével - több növénnyel, kertészeti elemmel és utcabútorral díszíteni. Ez nem csak számunkra lesz kellemes, hanem otthont is teremt különböző állat- és növényfajok számára.

Közterek, közparkok, közkertek:

Az Ecsédi Gyöngyszem Óvodával átellenben kialakításra került egy közterületi kegyhely. A kiállított szobrot Isten dicsőségére 1897-ben állították.

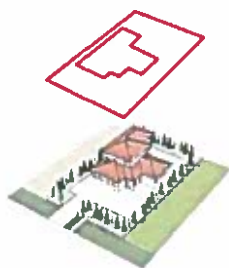
Ajánlások – Ófalu, Szarvág településrész

Építészeti útmutató

Telepítés

Jelen településrészen a családi házak a telkek oldalhatárán állnak, a ház mellett és mögött növényzettel, ezzel is teret adva a természet adta jó közérzet élményének.

Nem javasolt, a szabadon álló (telek közepén elhelyezett) ház, a telken nagymértékben hátrahúzott, illetve a telken szögben elhelyezett családi ház.

Magasság

Az érintett településrészen a családi házak magassága közel azonos. A meglévő épületek közé épülő új házaknak közel azonos magasságban kell épülniük.

Nem javasolt a túl magas házak elhelyezése.

Tetőhajlásszög

Az érintett településrészen a családi házak tetőhajlásszöge közel azonos. A meglévő épületek közé épülő új házaknak közel azonos tetőhajlásszöggel kell épülniük.

Nem javasolt a túl magas, illetve a túl alacsony tetőhajlásszöggel rendelkező házak elhelyezése.

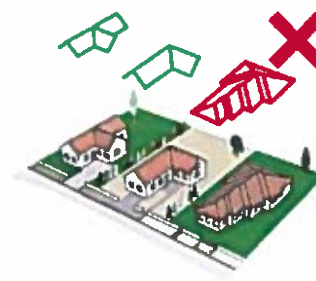
Tetőforma

Jelen utcakép sajátossága az utcára merőleges, nyeregtetős épületek jelenléte. Új házak építésénél célszerű a szomszédban elhelyezkedő házak tetőformáját figyelembe venni és annak megfelelően azt saját házunkon is alkalmazni.

Amennyiben új épület építésén gondolkozunk, úgy ne a tördelt tetőformát alkalmazzuk, hanem a többi épülethez hasonló karakterű épületet építsünk.

Anyaghasználat és homlokzati színek

Ecséd Ófalu településrészén már az 1700-as években voltak épületek. Az idők folyamán az építőanyag használat folyamatosan változott, azonban az épületek karakterisztikájukban, megjelenésükben megőrzésre kerültek.

Az érintett területen jelenlévő lakóházak építésénél alkalmazott anyagok változatosak. Hagyományos szerkezetű vályog, szilikát, valamint téglá építőanyagból épült házakat találunk.

A tető héjalása jellemzően téglavörös, terakotta színezetű cserépfedéssel megoldott. Az alkalmazott homlokzati színvilág világos.

Jelenlévő épületekre jellemző a homlokzati díszítettség. Több épületen is megfigyelhető a díszített deszka oromzat használata, valamint a világos homok színű téglaburkolat jelenléte, mely néhány esetben csak az oromzatot, de egyéb esetekben az épület egész homlokzatát befedi.

A nyílászáró általában fehérre festett faanyag felhasználásával kerültek beépítésre. Jellemző az ablakok rátétes faraggással megoldott díszítettsége. Jelen lakóházak homlokzati különlegességét adja a nyílászárók felett kialakított, a ház homlokzatán szinte teljesen körbefutó vízvető.

Új épület építéskor, igyekezzünk a fent leírtak alapján összegyűjtött építészeti karakterek megőrzésére.

Új házukba a korábbi korok higgadt építészeti hangulatát modern eszközök alkalmazásával próbáljuk visszaidézni.

A jövőben az új lakóházak építése mellett a felújításokkal nagy részarányával kell számolni.

Meglévő épület felújításakor ezen a területen a kizárólag hőszigetelő vakolat alkalmazását javasoljuk. Az épület formálásakor legyünk figyelemmel az arányok megtartására. Az értékes homlokzati díszek felújításakor kerüljenek visszaállításra.

Nem elfogadható feltűnő, kirívó színek használata, valamint rikító színű fémlemez fedés, burkolat.

Kerítés

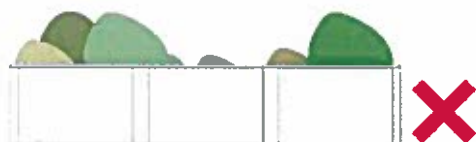
A településrészen az áttört, valamint az oszlopok között elhelyezett áttört kerítések elhelyezése célszerű.

Tejesen áttört, pálcás kerítés

Oszlopos kerítés 1/3-ad lábazat és 2/3-as áttört résszel

A falszerű áttörés mentes kerítések esetenként elfogadhatóak

Tornác

A tornác a lakóház homlokzata mellé épített, pillérekkel, boltívekkel alátámasztott fedéllel ellátott terület.

A településen az egyszerű faragatlan faoszlopos tornácoktól kezdve a kő- és téglapilléres anyagú, ívelt vagy négyzetes formájú alakváltozatokat is megfigyelhetjük.

A tornác fölé kiugró tetőszék azt szervesen az épület egészébe foglalja. Gyakori a sík vakolt tornácmennyezet, vagy a deszkaborítású mennyezet.

A tornácok többségében teljesen nyitott kialakításúak, az oszlopok között könyöklő gerendákat, mellvédszerű falat nem látni.

Ablakok

A tradicionális nyíláskialakítások a homlokzatokon jól megfigyelhetők. Azok jellemzően kétszárnyú, álló alakú kialakítással járulnak hozzá az épület karakteréhez.

Leginkább elterjedt a faanyagú, színtelen vagy fehér festésű ablakok alkalmazása.

Az ablakok védelme érdekében ezen a területen belső oldali redőnytokos redőny, zsalu vagy belső spaletta elhelyezését javasoljuk. Külső látható redőnytokos, vagy műanyag redőny nem helyezhető el.

Jellemző az ablakok faragással megoldott díszítettsége. A homlokzati különlegességet a nyílászáróban megjelenő díszítőelem adja.

Homlokzatképzés, anyaghasználat

Az alkalmazott homlokzati színvilág világos. Jelenlévő épületekre jellemző a homlokzati díszítettség.

Mind a oromfalat borító díszített faanyag használata és a világos kültéri homlokzati vakolat alkalmazása, mind a világos homokszínű téglaburkolat jelenléte épületünk megjelenését teszi különlegessé.

A homlokzati díszítőelemek, néhol csak az oromzaton, máshol az épület egész homlokzatán megjelenik.

Az épületek tradicionális jellegét a nyílászárók felett kialakított, a ház homlokzatán szinte teljesen körbefutó vízvető adja. Megőrzésének szép példáját láthatjuk a faoromzatos lakóházon.

Részletek

Az ördög mindig a részletekben rejlik – állítja a mondás. A jól kitalált részletek, a szép mestermunka gazdagítja épületünket.

A díszesen megfaragott ereszdeszka, az oromdeszka azonos színű páccal való kezelése kapcsolatot teremt az elemek között.

A kép teljességét a két sorban rakott téglavörösszínű cserépfedés adja meg.

Kerítések

A településre jellemző a hagyományos vas- és fakerítés alkalmazása, mint határoló elem. A természetes anyagok használata, mint a fa jó példája lehet a harmonikus utcakép megteremtésének.

Kertek

Kertünkben nem csak zöldség és gyümölcsstermesztéssel tudunk foglalkozni. Szabadidőnk eltöltésére, állataink gondozására, felnevelésére ad lehetőséget.

A szép kert eléréséhez nézzünk utána milyen növényeket érdemes telepíteni, ami viszonylag kevesebb gondozással is szép lehet.

Kerüljük a terjeszkedő, idegen növényfajokat és részesítsük előnyben az őshonos fajok ültetését.

Ecséd polgárai szép, rendezett kertekkel büszkélkedhetnek, melyek a különleges domborzati viszonyok között elterülő települést még hangulatosabbá varázsolják.

Utcák

Településünk különlegessége a kerekés kút. Közterületeinken a Damjanich utcában találhatunk rá erre a szimbolikussá vált hangulatos utcaelemre.

Utcáink kialakítása során fontos a tiszta, egyenes vonalvezetés.

Az utcakép legmarkánsabb élő elemei a magasra növő fás növények.

Településünk közterületei barátságosabbá tétele érdekében igyekezzünk utcáinkat - a beláthatóság figyelembevételével - több virággal öröközölddel, kertészeti elemmel és utcabútorral díszíteni.

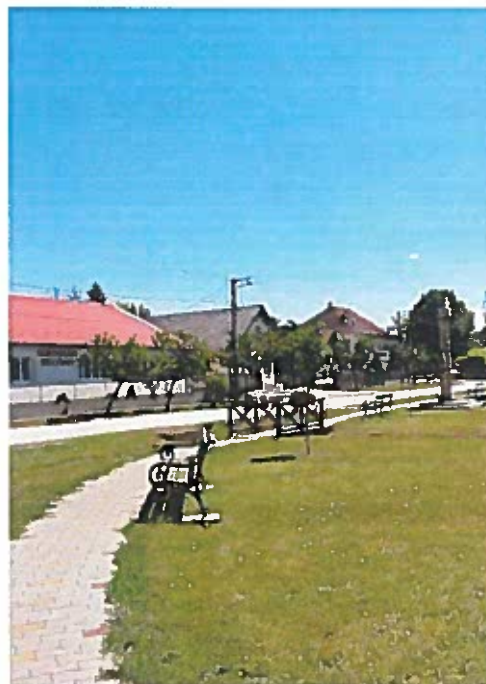
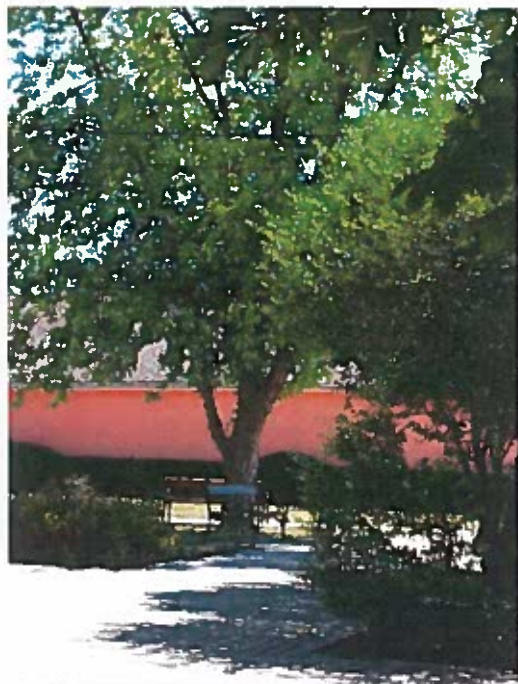
Ez nem csak számunkra lesz kellemes, hanem otthont is teremt különböző állat- és növényfajok számára.

Közterek, közparkok, közkertek

Jelen településrészen megannyi közteret, közparkot találunk. A gyerekek számára kialakított játszótér, az idősek számára árnyas padok nyújtanak kikapcsolódásra, pihenésre megfelelő helyszínt.

A gondozott, virágos közterületek, a díszes kovácsoltvas utcabútorok, az emlékművekkel gazdagított közparkok barátságossá és szerethetővé teszik a települést.

Jó példák – épületek, épített részletek

A település egyik legmagasabb pontján, a fák árnyékából egy díszesen megmunkált kovácsoltvas kapuzat tárul a szemünk elé. A mesterien díszített telket határoló elem jelenlétével hozzájárul a település arculatához.

A képen látható épület homlokzati újrafestéssel friss, új külsőt kapott.

Épületünk felújítása esetében jó példaként szolgálhatnak a jelen épületnél alkalmazott színek és arányok.

A rendezett kert, az épített- és a természeti környezett együttes szép megjelenését segíti.

A több különböző telepített virágos, lombhullató és örökzöld növényfaj kellemessé varázsolja az épület erős karakterét.

A település kiemelkedő példájaként szolgál a középületek új homlokzati arculatának egységes kezelése.

A világos homlokzat, szürke lábazat, piros cseréplemez fedés egyedi és meghatározó építési elemmé alakítja településünk közösséget kiszolgáló épületeit.

Jó példák – sajátos építményfajták

Reklámok

A településképhez a hirdető-, reklámtáblák és a cégérek is ugyanúgy hozzátartoznak, mint az épületek, kertek.

Településképi befolyásolásuk nagy, így fontos az egységes megjelenésre való törekvés.

A cégér, cégtábla elhelyezése szükségeszerű követelmény. A hirdetmény lényege a tájékoztatás, melyet az utcaképbe illeszthetően is megtehetünk.

Ecséd település központjában és a község önkormányzatában hirdetőtábla felülete segíti a polgárok és az idelátogatók napi hírekről való értesülését.

Tipográfia

A település utca-, hirdető-, reklám- és tájékoztatótábláinak megjelenését nagyban befolyásolja az alkalmazott betűtípus.

Jelenleg alkalmazott és a jövőben javasolt betűtípusok: Times New Roman, Script MT Bold, TristanaTW Cen Mt Bold

Egyéb műszaki berendezés - napkollektor, légkondicionáló

A mai kor klímaváltozás okozta éghajlat- és hőmérsékletváltozásnak megfelelően érthető az igény a kellemesebb hőmérsékletű házbelső megteremtése iránt. Ezt jelenleg csak klímaberendezés beüzemelésével tudjuk elérni. Az eszköz kiépítése során legyünk figyelemmel arra, hogy a kültéri egység lehetőleg az épület homlokzatának kert felőli részén kerüljön elhelyezésre. Az jelenlétével, házunk arculatát ne befolyásolja.

Energiatudatos életmódunk egyik segédeszköze lehet a napkollektor. Elhelyezése során, a kedvező energiatermelés szempontjából lehetőleg háztetőnk keleti oldalára telepítsük, és kerüljük a talajon való elhelyezését. Utcai konty tetősíkra napelemet, napkollektort ne helyezzünk el.

IMPRESSZUM

Készítette:

Gergely Péter
okl. településmérnök
települési főépítész

Tervező munkatárs:

Gonda-Magyar Andrea
okl. településmérnök

Önkormányzati közreműködők:

Maksa Mátyás
polgármester
Nagy Lászlóné
jegyző

Köszönetnyilvánítás:

Köszönet a tervező munkatársnak, aki munkájával hozzájárult Ecséd Településképi Arculati Kézikönyv elkészüléséhez.

Köszönet az önkormányzati résztvevőknek, a folyamatos iránymutatásért és az együttműködésért továbbá külön köszönet a lakosságnak, akik hozzájárulásukkal támogatták a szakmai kiadvány létrejöttét.

FELHASZNÁLT IRODALOM

- Ecséd község településszerkezeti terv, helyi építés szabályzat jóváhagyott és alátámasztó munkarészei. /Tervező: M-TEAMPANNON Kft. Építész és Mérnök Iroda – 2005./
- Építészeti útmutató ábrái – Lechner Tudásközpont
- Magyarszéphely TAK – tájékoztató anyag – Lechner Tudásközpont
- Ecséd község honlapja
- The Historical Map Portal honlapja

Ecséd Községi Onkormányzat

3013 Ecséd, Szabadság utca 139.

06 37-558-400

ecsed.ph@ecsed.hu

www.ecsed.hu
